

KIADÓ HIVATAL:

Sikes Antalkönyvnyomdája, hova az előfizetés pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

„Nyilttér”-ben egy sor közlési díja 10 kr. Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. —
Félévre . . . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut, 15. szám
hova a lap szerkesztéséhez és az előfizetéshez küldendők.

Kéziratok nem adatkak vissza

Egy pohárköszöntő.

(*) Minapában a kákai birtokosok bankettet rendeztek — a vadászok tiszteletére. A vacsora alatt egy pár szép szonoklatot hallottunk, a melyek közül egy, különösen figyelmet érdemel. Benka Gyula, kit örömezt hallgatunk akár poháral kezében, akár a felolvasó asztal mellett, a szarvasi józan, vagyonszerző, erkölcsös paraszt osztály egyik érdemes tagjára emelte poharát, kifejtvén egyben azt is, hogy ez aszorgalmas nép, a mely önjerejéből nehéz munkában töltött évek folyamán megszerezte majdnem az egész a szarvasi határt, egyesíti magában mindazon nemes tulajdonságokat, melyek a közvagyonosodás s ezzel kapcsolatban hazánk szerencsés anyagi és szellemi fejlődésének alapjait szolgáltatnak.

Szívesen constatáljuk, hogy mindaz, a mi a kitünő szónok nemes hévvel előadott beszédében foglaltatott igaz, a zajos tetszés, mely beszéde végén felhangzott igazolta is ezt, de mi többet szerettünk volna hallani tőle.

Demokratikus világot élünk, a „fin desiecle” nem lett hűtlen azokhoz az eszmékhez, a melyek megszüntették a különbséget ember és ember között. Az a hatalmas vihar, mely tronokat döntött le s romjain a népszabadság győzelmi zászlóját lobogtatta, megrázta az egész világot, a népek feleszméltek, a letargikus álm nyomán egy szebb jövőnek képe tűnt elő, melyet a szabadság napja világított meg fényzőnével. És ebben a fényzőnben sütkérezik ma az egész világ. Nem a születés, nem a név s nem az ősök tolják az embereket felfelé, hanem a szorgalom, a munka és a tudás. Ezek azok lépcsők, a melyeken eljuthatni a legmagasabb polczra — szédítő magassáig.

S ugyanezen jogon, ugyanezen lépcsőkön haladnak a társadalom szűkebb keretén belül

az emberek, nem juthatnak ugyan a hatalom szédítő polczára, de kiválva s még sem különbözve embertársaik közül egy-egy társaság vagy társadalom élén hasznos munkát végeznek, embertársaik javára.

Egy ilyen tipikus alakját a szarvasi ugynevezett „paraszt társadalomnak” köszöntötte fel Benka Gyula. De egyet nem hallottunk tőle s ez az, amiért szová teszük toasztját, az t. i. hogy a szarvasiak csak egy-két ilyen emberrel bírnak; pedig lehetnének többen is.

Kiss Mihály megérdemli azt, hogy nyilvánosan mégdicséreljük, rászolgált erre a dicséretre sok jó tulajdonsága következtében, de ő, mondhatjuk csak egymaga van ebből a fajtából, a többi, ne értessünk félre, a szarvasi földművelő osztály tagjairól van szó, csak vagyonszerzésért, csak az anyagiakban való gyarapodásért él, a többi ami az emberre nézve fontos és becses, az ő előttük nem létezik. Közművelődés, kulturális célok, jótékonyosság, az ő előttük ismeretlen fogalom. Annyi ezer és ezer ember között, kik annyi ezer és ezer hold földet szereztek meg, Baross Gábor emléksobrára huszonhét forint gyűlt össze, nem szégyen és gyalázat e ez? Hol van hát itt az ember? Vagy az embert absorbeálja, a földet és vagyont szerző paraszt? Mindenesetre az legyen az első, a vagyonosodás, de ha már ez meg van, miért ne juthatna ebből nemesebb célokra is. Nem onnét a hol nincs, de a hol van és pedig sok van, onnét várna az ember, nem is az áldozat készsége, csupán kötelességszerű teljesítését annak, a mivel még a szarvasi paraszt is tartozik a társadalomnak, tartozik a kultúrának, a közjóknak. De ennek nyomára sem akadunk a mi vagyonos, jól situált földművelő osztályunkban. Az csak önmagáért él, embertársainak nyomora meg nem indítja szívét, a köteles hála azok emléke iránt, kik az ő

vagyonosodásukat előmozdították, meg nem nyitja zsiros erszényüket, tudomány, művészet, azt ők nem tudják mi fán terem, hanem igenis szántó, meg kapáló, ló meg birka, ez az ő bálványuk.

S abból a lelkes szép szavú szonoklatból ez hiányzott. Ott, a hol ennek a földművelő osztálynak tehetősebb, vagyonosabb tagjai gyűltek össze, ott ezt is el kellett volna mondani, talán több fogantatja let volna mint így, e lapok hasábjain, mert azt kénytelenek lettek volna hallgatni habár tán nem szívesen, míg ezt el nem olvassa közülök három ember se — mert ujságot jártni, ujságot olvasni nem természetese a szarvasi gazda embernek!

Községi képviselők.

December a havában községi képviselők választását fogja megejteni városunk erre jogosított lakossága, alig egy-két hét választ el bennünket a választás napjától. De azért, hogy kit óhajtanak, kit kivánnak a választók városi képviselővé, kit jelelőlek a fontos, nagy felelősséggel bíró városi képviselőségre, mind eddig senki sem tudja.

A lanyhaságról, a közönytől, beszéljünk ismét? Arról a közönytől, a melyet városunk közügyei iránt azok tanusitanak, a kiknek kötelességük lenne ezen fontos actusnak irányt szabni, a kiknek, a képviselő testületből kilépő tagok helyett újaknak választását előkészíteni kellene és pedig oly formán, hogy képviselő testületben arra érdemes tagok foglalnának helyet.

Ujabbban sok panasz merült fel a képviselő testület ellen, voltak ezek között olyanok is, a melyek némi alappal bírtak, és bírnak még ma is. Nem akarjuk e helyen felsorolni a jogos és

TÁROZA.

Szuplikánsok és a kolera.

(Folytatás.)

Ita: Bolygó.

Losoncz felé való haladásunk, már bizonyos megmagyarázhatlan nyomozó érzet hatása alatt történt. Maga a vidék, melyen keresztül utazunk hegyvidék volt; erdőszékek környezeti kicsiny falvak, melyek némelyikére csak úgy rabukkantunk a völgykatlanban. Hangulatunkat nagyban befolyásolta a megváltozott időjárás. Esős, vagy borongós, ködös idő volt. Már itt kezdünk keresni összefüggést a kolera és az ilyen esős, ködös időjárás között. Milyen Szenna nevezetű községhez közeledtünk, mely erdős hegyekkel van környezve, eltevesztettük az utat, mert egy atyafi az országút helyét gyalogutat ajánlt, mely — mint mondá — felényi időn víz csélunkhoz

— Na, híres: hol a delejtü?

— Azt nézem éppen szól Lajos Köt felé vezetett egy-egy gyalogút. Melyiken kell haladnunk?

— Az idő borus volt és már alkonyathoz közel.

— Lajos nem tud a kompaszzal boldogulni s kifakad.

— Hol a menkübe van az a „Szenna”?

— Ha déli felől jövünk: északra kell fektünie

— Igen ám, de nem tudom bizonyosan melyik a dél és melyik az észak?

— Akkor vágd a falhoz a kompaszd! Azt előre is megmondom, hogy én visszafelé nem megyek. Ha

nem tudod mit: vessünk krajcárt: fej vagy irás? Fej lesz ez a gyalogút, irás pedig emez s azon gyérünk a melyik felvetődik.

— Nem bánom — mondja Lajos — de [az csak véletlen lesz?

— Nem tesz semmit, hiszen véletlenül tével-tünk el.

Arra már nem emlékszem, hogy fej volt e, vagy irás, a mi felvetődött, csak azt tudom, hogy némi habozás után a kisorsolttal ellenkező irányban elindultunk. Nehány percz múlva szembe találkoztunk egy siető férfival.

— Nézd csak: Pisa Pista — mondom utitársamnak, mert ezzel a haramiával sokszor ijesztettek bennünket felső Nógrádban.

— Ne lármazz, meghallja! mormogja Lajos.

Elhatároztuk, hogy akárki legyen is a szembe jövő: szépen bánunk vele, nehogy megharagudjék.

— Hová megyünk, erre felé, bácsi, kérem? Így szólítottam meg szeliden, a félelmetes nagy embert, utunkra mutatva kezem intésével.

— De hory — [erdőbe] mordál ez vadul.

— De mink hová megyünk, kérdem még egyszer ingadozó bátorsággal?

— Csert vje, kerí vász tu noszi [Ördög tudja, a ki erre felé hurezol] Ez már megdöbbenett és bizony szepegtünk egy kissé, kivált amint végig hordozta rajtunk sötét tekintetét.

Megvoltunk róla győződve, hogy a kolera így nézhet ki, vagy legalább is hasonlít e torzborzítóhoz.

A mint itt állunk szuszszánás nélkül, egyszerre gyönyörű harangszót hallunk. Végig hullámozt a hang

a völgyön, a hegyoldalak sokszorosán visszhangoztatták s a mi bensőnkben kellemes melegség áradt szét.

De a félelmes alakot is megváltoztatta e mennyei szolozsma, megemelte nagy kalapját és sötét ábrázata kiderült.

— Halljátok ezt a harangszót? Hallottatok e már ilyen szép harangszót? Messze földön nincsen ilyen harang fiaim! A szennai harangoknak mása nincs!

A mint bele lelkesült a dicsőítésbe arcát megváltoztatta a büszkeség. A harangok zúgása pedig egyre hangzott a völgyön át, egybe olvadva busongó szép melódiába.

— Szennai harangok ezek bácsi? Nagyon szép szavú harangok azok!

— Ugy-e? Szennára mentek?

— Igen, oda, ha jó úton vagyunk?

— Csak menjetek ezen az ösvényen mindjárt ott vagytok: itt a falu a hegy oldalában.

Ezen élénk emlékezetű találkozást elkéltett mondanom annak bizonyosságát, hogy hangulatunk már a esüggedés felé szállott s az otthon után már sóhajtoztunk.

Legyünk csak egyszer Losonczon!... Az is meglett. A mi kis bátorságunk volt még, az nyomban elenyészett Losonczon.

— Az isten szerelméért, mit keresnek itten most!?

Igy fogadott a tanító, kinél megszálltunk.

— Ilyen időben szuplikálni!

Azután beszélt a koleráról, mely valósággal dühöngött e csinos városban s ajánlotta, hogy csak szuplikáljunk gyorsan, mert nem jó itt lenni.

Mind ez ideig a tulajdonképeni félelem távol volt

nemi alappal bíró vádakat, azok olyan természetűek, hogy az ok, a mely ezen vádak alapját képezi, igen könnyen megszüntethető, különösen most.

A község az önkormányzat jogát ez idő szerint a képviselő testület által gyakorolja, hogy később miként alakulnak e tekintetben a viszonyok, nem tudjuk, most még a képviselő testület az, mely a községet kormányozza. A képviselő testületet két csoport alkotja, fele részben a legtöbb egyenes adót fizető községi lakos vagy nagykorú birtokos, fele részben pedig a választó közönség választottjai és azokon kívül még az állásuknál fogva szavazati joggal bíró előjárósági tagok. A vagyonosak egyrészt, másrészt pedig a kik a választók arra érdemesitene. De hát kik legyenek azok, kik a város képviselőtestületébe beválasztandók lennének?

Első sorban kik elég szellemi érettséggel bírnak mindazon köteleességeknek megfelelni, a melyek egy képviselőre hárulnak, a kik a község szellemi és anyagi gyarapodását szem előtt tartják, a kik a község javáért dolgoznak időt és fáradságot nem kímélve, a kik nem visznek politikát a tanácssterembe, a kik nem hintik szét a viszálykodás magvát, hogy lehetlenné tegyék a komoly és békés tanácskozást, szóval azok, akik ha megválasztatnak tudják azt is, hogy a városi képviselőnek nem csak a gyűlésekre eljárni (nagy része oda se megy) de a község kormányzatában tevékeny részt venni kötelessége.

Ha képviselő testület választott tagjai olyan emberek lennének mindnyájan, mint a minőknek fentebb vázoltuk, akkor nem lenne ok panasza a képviselő testület működése ellen. Válasszunk tehát olyanokat, kikben van garancia, hogy oda valók, kik munka kedvet, ambíciót s a köteleességek teljesítése iránt készséget visznek magukkal a képviselő testület gyűléseire.

Ezeknek nagyrészt ott, abban az osztályban kell keresni, a honnét a társadalom intelligens tagjai kikerülnek, a kik a szellemi érettségnek azon fokán állanak, hogy a város kormányzatában részt vehetnek. Ne a politikai elvek praedestinálják az egyeseket a városi képviselőségre, ne az, hogy olyanok is legyenek a képviselő testületben a kik minden kérdésnél a szót szaporítják, hanem a város értelmiségének tagjai, a kikre szükség van ott s azoknak a helyét, a kik nem oda valók becsülettel töltik be.

Alispáni jelentés október haváról.

Méltóságos Főispán Ur!
Tekintetes Közigazgatási Bizottság!

A közállapotokról szóló rendszerinti jelentésemet a f. é. október haváról az 1876 évi VI. t. cz. 15. §-a értelmében a következőkben van szerencsém tisztelettel előterjeszteni:

I. Közegészségügy.

A közegészség a múlt hóban kedvezőtlen volt, amennyiben vármegye szerte különböző járványok uralkodtak. Jellegzetes kóralak volt ezek közt a ronszó toroklob, mely alig kímélte meg egy-két községet a vármegyének, s különösen Békésen, Csabán, Gyomán és Endrődön erős belterjességgel lépett fel. Enyhéb alakban kiterjedt e kór Orosháza, Csorvás, Tót-Komlós Pusztá-Földvár, Szabad-Szent-Tornya, Szent-András, M. Berény s Körös-Tarcsa községekre, a szeghalmi járás egyes községeire és Gyula városára. Társult a ronszó toroklobhoz Csabán, Gyulán és Endrődön a hágmáz, s a bélhurut, valamint M. Berényben a kanyaró, Dobozon a vörheny lépett fel oly mérvben, hogy szükségesnek látszott a ragály terjedésének megállítására céljából az iskolákat 14 napra bezárni. Bezárattott továbbá Sz. Szt-Tornyan is egy iskola, mivel a tanító családjában fordult elő ronszó toroklob.

A cholera halálal végződött esete merült fel, még pedig Csabán kettő, s Békésen egy.

A közegészségügy megóvására különösen a cholera elleni védekezés szempontjából, a múlt hóban a legmesszebb menő intézkedések vétettek foganatba. A járványbiztosítási intézmény életbe léptetvén, a járványbiztosok mindennap feljárták a községek összes házaikat, tudakozódva a háziak egészségi állapotáról, s bejelentve az orvosoknak, a gyanús eseteket. A vasuti állomásokon orvosi szolgálat rendeztetett be, s minden vonat érkezésénél orvosi megfigyelés alá vétettek az érkezők, s a Budapestre jövő utasok tartózkodási helyük megjelölésével jegyzékbe vétetvén, öt napig orvosilag megfigyeltettek. A közutak a megfertőző elkerülése céljából állandó őrizet alá vétettek, — stb.

Mindeme intézkedéseket azonban miután Budapestben a cholera a múlt hó vége felé alább hagyott s a vármegyében a jelzett három esetenél több megbetegülés nem fordult elő s mivel másrészt a községek részéről általános volt a panasz: hogy a járványbiztosok s kut örök alkalmazása, valamint a vasuti orvosi szemlék a községeket felette nagy költségekkel terhelik, tekintettel a beállott hidegebb időszakra a várm. főorvos véleménye alapján a f. hó elején beszünttettem, továbbra is elrendvén a Budapestre érkező utasoknak jegyzékbe vételét, s tartózkodási helyükön való öt napi megfigyelésüket, valamint a cholera elleni védekezés céljából elrendelt többi óvrendszabályok pontos foganatosítását. Minthogy azonban e hó 5-6-án Szolnokról s Aradról értesültem, hogy a cholera fellépte e helyeken is megállapítottam f. hó 6-án ismét visszaállítottam a fentebb jelzett összes rendszabályokat Csabára nézve, mely község rendkívüli nagy vasuti forgalmánál fogva a legkönnyebben fertőzhetőnek látszik. A

többi kisebb forgalmu községekben a vármegyei főorvos véleményéhez képest nem tartottam szükségesnek különösebb intézkedéseket foganatba venni.

Gondoskodva van azonban mindenhol az utcák, udvarok s köztetek tisztán tartásáról, valamint a trágyának és szemének az udvarokból való kihordásáról. Piacok, kocsimák, mézarszékék stb. folyton felügyelet alatt tartatnak s az ott elárusításra szánt étel és ital neműek tisztaság, s élvezhetőség tekintetéből szigorú orvosrendőri ellenőrzés alatt állanak. Közhelyek fertőtlenítetnek, a lakosság az egészségügyi óvrendszabályokra hirtelményileg kitanítottatik, egyáltalán a közegészségügyi rendszertre kellő gond fordítottatik.

A hasznos házi állatok egészségi állapota a múlt hóban igen kedvező volt. A Báró Schossberger pusztaszent tornyai birtokán a szarvas marhák között uralkodott száj és köröm fájás teljesen megszűnt, a békési uradalom bodzás-zugi pusztáján fellépett száj- és köröm fájás nagyobb mérvet nem öltött, s rövid idő alatt megszűnt. E járványos jellegű betegségeken kívül előfordult még egy esete a lépfenének Szeghalmon, egy esete a takonykórúknak Gyulán, s egy veszetségi eset M. Berényben.

Mindeme megbetegüléseknél az állategészségügyi törvényben, s az ahhoz kiadott általános utasításban előirt óvrendszabályok pontosan foganatosítottak.

II. Közbiztoság.

A személybiztoság. Mező-Berényben egy vereződéssel lett csupán megzavarva.

A vagyonbiztoság Gyulán egy betöréses lopással támadtatott meg, itt ugyanis Eisler Lipót ékszerész boltja ismeretlen tettes által feltörtetett s 1614 forint értékű tárgy ellopott. Két kisebb lopás történt még a vármegyében a hábockai pusztán, hol Bíró István tanyás kárára 229 forint lopott el, s Kigyóson hol Kocziszky Mihály kárára 11 kötél dohányt loptak el ismeretlen tettesek.

Véletlen haláleset négy ízben fordult elő: Csabán hol Kovács András Botyánszky András védelenségéből agyon lötte s Ostyán Pál 5 éves gyermek a kút melletti gödörbe fuladt, Endrődön, hol Biza Mihály a Körösbe lette halálát, Gyulán hol Rácz Imre kocsis saját vigyázatlansága következtében kocsijáról leest s a szenvedett zúzódások folytán meghalt. Mindeme esetekben a vizsgálat megtartott. Baleset érte még Csabán Kovács Pál molnár legényt, kinek karját a gép zuzta össze, s Bjelich Zsófia téglá hordó leányt, ki az épülő zsidó templom állványáról esett le, s karját törte.

Öngyilkos lett Vézton, Orosházán, Békésen, és Gyomán 1-1 egyén.

Tűz 7 ízben volt a múlt hóban, még pedig Vészton P. Földváron Orosházán, Szarvason és Mező-Berényben 1-1 s Csabán két esetben. A leégett épületek legnagyobb részt biztosítva voltak a kémények az e tárgyban fennálló szabályrendelet intézkedéseinek megfelelően rendesen sepeztettek.

III. Utak, hidak s védőtölések.

Az utak a múlt hóban beállott esőzések követke-

szívünkől, mert még mindig uralkodott rajtunk az a tudat, hogy hiszen nem vagyunk mi idevalók, semmi közünk az itteni kolerához.

De a jajveszkelő tanító pillanat alatt lerombolta ezt a mentő várunkat is.

Meggondolatlan cselekedet volt!

Én nagyon megzenvedtem érte!

Azt mondta egyebek között: „Csak a múlt héten halt meg itten kolerában egy szuplikáns szegény.”

E szavakra hirtelen forróságot éreztem; f-jem zúgott és szemeim előtt elborult minden. Csaknem suttogva kérdeztem:

— Hova való volt!

— Ugy tudom, hogy rimaszombati volt szegény.

Vége volt a talizmánnak! E pillanattól csak a meghalás szomorú gondolata gyötört.

— Itt a távolban kell elpusztulnom; meg sem ártva kedves anyáméktól... Lajos barátom ugyan még most is közönyös volt s váltig unszolt, hogy gyereünk szuplikálni. Én gépiesen követtem. A templom előtt mentünk. Orgonaszó hallatszott; kívánságom volt bemenni. Hétköznap volt és az oltáron gyertyák égtek: a padosorokban gyászruhás úri közönség: férfiak és nők és a lelkész az Urvacsoráját osztotta. Soha ilyen szomorúnak nem láttam az Úr házát! Soha ilyen keserves hangulat nem gyötört még!... Itt mindenki halálra készül...

— Gyereünk már, szóló utitársam, még semmit nem gyűjtöttünk.

Sok szomorú arcot láttam azután. Bejártuk a várost és a ha jól emlékszem 9 frot gyűjtöttünk a tápintásra.

Szállást adó tanítónk ezért is kifakadt; minden bántotta őt.

— De mit gondolnak! Mit csinálnak? Hisz Lonszecon 30-40 frot szokás gyűjteni.

— Nem bánom én, de én egy lépést sem teszek többet e városban szuplikálás érdekében. Kérem szépen: mikor indul a vonat Assód felé?

— Haza kívánkozik? Jól teszi. Nem való ilyen időben mászkálni.

— Igen én haza megyek.

— Már csak járjuk be azt a néhány községet, mondja Lajos.

— Én nem bánom ha te folytatod, de én megyek haza.

— Jól teszi, mondja a tanító, de a vonat csak reggel indul. Most már csak maradjanak itten, reggel kikisérem a vasúthoz.

— Nagyon kérem erre, mondom egész megindultsággal.

— Hát jól van, menjünk haza, szóló Lajos kedvetlenül.

Sem ebédnél, sem vacsoránál nem ettem már egy falatot és nem ittam semmit. Nagyon nehezen vártam a más napot.

Almomba felriadtam több ízben, de ismét elaludtam néhány pillanatra.

Egyszer különös zajra ébredtem fel.

Több embernek szavát hallottam a mellék helységből; kínos majd nyöszörgést, beszédet, valami butor-nak elhelyezését majd ezeket a szavakat:

— Ne félj Maris; hiszen a bajod elmúlik, itt nem maradatsz, de ott jól gondodat viselik...

— Jaj nekem, Istenem!

Nem sokára megszűnt a zür-zavar; de álom nem jött szememre. Kínosan hánykolódtam ágyamban. Lajos édesen aludt...

Bár kitaláltam az éjszakai háborgatás okát, de csak reggel tudtam meg, hogy a eseléd kolerába esvén elvitték őt még akkor éjjel a barakk kórházba.

Már a vasut felé mentünk. Kissé megnyugodtam, de idegzetem már túl feszült volt.

A tanító megkérdezte aszodi rokenom címét. Később tudtam meg, hogy megsürgönyözte érkezésünket Nagyon jól toltte.

Arra már nem emlékszem, hogyan érkeztem haza, csak azt tudom, hogy ott feküdtem az én megsokott ágyamban s ott volt jó édes anyám is, hogy haza vigyen kicsi falunkba.

Suttogva beszéltek mellettem; ez okozta rémlátásomat. Azt hittem, hogy arról beszélgetnek: ki esett belé a kolerába? Pedig csak az én álomat nem akarták zavarni.

Nem sokára otthon voltam.

Óh, az a mi egészséges falunkánk! Nem hogy kolerában, de egyáltalán semmi féle betegségben nem halt meg egyetlen ember azon a nyáron. Pedig a környéken mindeuitt dühöngött a járvány. De a mi kis falunkat a monda szerint alapításakor 3 ruhátlan ifjú szántotta körül. Ellenséges dögvész nem árthat neki.

Ezen szuplikálásom után két évig tartó hidegglesem volt. De kolera távol volt tőlem, nélkülük is tönkrek voltam téve.

(Vége.)

tében általában meg romlottak, s a teherrel való közlekedésre már nem igen alkalmasak.

A hidak és védőtöltek mindenütt jó karban vannak.

A körös ladányi vashíd építése folyamatban van, a pillérek, és hidfő építése legközelebb befejeztetik, a vasszerkezet gyári előállítására munkában van.

IV. Vegyesek.

A vármegyei pénztárakat a múlt hóban is megvizsgáltam és teljes rendben levőnek találtam, megvizsgáltam továbbá az ügykezelést a gyulai és csabai járás községeiben, továbbá Gyula városánál, s az észlelt, kisebb mérvű rendellenességek eloszlatása iránt rendelkezésemre intézkedtem.

A járási főszolgabírók községeiket a múlt hóban is beutazták, s azok ügykezelését megvizsgálták.

A községi elöljárók személyében a múlt hóban azon változás állott be, hogy Hovorka Pál Tót-Komlós községi bír., és Dr. Miklovics Bálint bánfalvai orvos állásaikról leköszöntek. Helyettesítésükről a főszolgabíró gondoskodott.

Gyula, 1892. november hó 14-én

Jancsovics Pál alispán.

Ujdonságok.

— **Alispáni látogatás.** Jancsovics Pál alispán f. hó 24-én Lukács Endre vármegyei aljegyző kíséretében városunkba érkezett s két napon át a városi ügykezelést s a különféle hivatalokat beható vizsgálat vette, mindenütt a legnagyobb rendet és pontosságot találta. Őcsődön, Szt. András, és Kondoroson szintén hivatalos vizsgálatot teljesített. Az alispán tiszteletére Dr. Krcsmárik főszolgabíró szombat este fényes vacsorát adott, melyen városunk notabilitásai közül többen vettek részt.

Hymen hírek. A kondorosi rom. kath. templomban fényes esküvő folyt le f. hó 24-én Fehér Imre kondorosi birtokos vezette oltárhoz Mágor Dalma urhölgyet, Mágor József kondorosi birtokos műveltlekű szép leányát. Az esketést Szirmai L. Árpád szarvasi plebánus végezte. A fiatal párhoz intézet eszmegazdag beszédéből legjobban megragadta a fényes nászközönséget a család alakulásról kifejtett gondolata. A családott ugymond sem az értekek, sem a szellem meg nem alapítja, amazok inkább szétbontanák, emez inkább magányos csillag, mely csak ragyogni vágyik, éles kard, mely szétválasztja sokszor azokat is, kiket a szeretet összekötött; a családot a szeretet alkotja ama érzelmelylyel a szív önmagát egészen átadni kívánja, hogy többé vis za ne vegye, amaz érzelmelylyel a szívnek bizonyos centrifugális irányában mindinkább erősödik. A szív működésében köröket alkot, először mindekit ismerősnek üdvözöl, jelezve hogy még itt mindig csak a szellem szerepel, aztán összéb szorul s benne csak jóbarátai bizalmasai lesznek, végre egészen megszűnik s ez a családi kör... de itt vége nincs, a szeretet még egyedibb lesz s akkor midőn talál egy szeretet: lényt kinek oda kiáltja Téged egyedül! hozzá téve: „örökre“ — meg van teremve a család... mely szent és feloldhatatlan... Mély benyomást keltett a szép beszéd a jelenvoltakra, kiknek sorában násznapgyként Dr. Erdőy Béla, a Josephinum kormányzója és Dr. Lengyel Sándor, nászasszonyokként: Erdőy Béláné és Nyácsikné Vilma úrnasszonyok szerepeltek. Koszorus leányok voltak: Konstantinovic Szidike, Horváth Paula, Lavatka Ilona, Christo Matild, Fehér Gizella és Erődi Margit vőfélyek Mázor Elemér, Dr. Urszinyi, Bisztereczky, Ruzsicska főhadnagy, Szenes Elek és Szírotka Gyula. — Az esküvőt a menyasszonyos háznál nagy vacsora, majd reggelig tartó tánc követte. Adjon az ég zavartalan tartós boldogságot az ifjú párnak! — Folyó hó 23-án Wéber József a Bányai vendéglő bérlője esküdtött örök hűséget a kisbéri r. kath. templomban Bittner Gizella úrhölgynek. A lakodalmi vacsora f. hó 24-én Szarvason tartott meg a Bányai szállodában, melyen a derék vendéglős barátai és ismerősei vettek részt. Zavartalan öröm legyen osztályrésze a boldog párnak! Dr. Sinkovits György, Szentandrás tiszti orvosa, lapunk munkatársa, f. hó 21-én Csaba csüdön tartotta esküvőjét Csernyeczky Vilma urhölgygyel, Csernyeczky József uradalmi tisztartó bájos nővérével. Üdvözöljük munkatársunkat házassága alkalmából!

— **Uj tanítónő.** A szarvasi izi. népiskolánál megfüresedett tanítónői állást f. hó 24. töltötte be az izi. hitközség választmányja, Mondscheln Adél okleveles tanítónővel. Hét pályázó közül az iskolaszék első helyen Mondscheln Adélt, második helyen Lóvi Annát jelölte, s a választmány szótöbbséggel Mondscheln Adélt választotta meg, ki állását f. évi december hó 1-én tartozik elfoglalni.

— **Gondnokság alá helyezés** Bohus István Kovács segéd a gyulai kir. törvényszéknek 6826/892 sz. hozott jogerős ítéletével gondnokság alá helyeztetett.

— **Pályázat joggyakornoki állásra.** A nagyváradi kir. ítélő tábla elnöke a tábla kerületében üresedésben levő öt, egyenkint 360 frt segélydíjjal javadalmazott joggyakornoki állásra pályázatot hirdet. A ki nevezendő joggyakornokok közül egy a nagyváradi kir. törvényszéknél s egy-egy a berettyó-újfalusi, szarvasi, tenkei és vilgosi kir. járásbírósnál fog egyelőre alkalmazatni. — A pályázati határidő december 2-án jár le.

— **Harmadvirágzás.** A verőfényes őszi napsugár mellett virított ki az idén harmadszor, Kácsér Vilmos kertjében egy lapda róza bokor. A szépen viruló bokron öt-hat róza van, melyeket azonban a hirtelen beállt hideg már elhervasztott.

— **Az ügyvédi költségek és a bíróság.** Ügyvédi körökből vettük a következő hírt. A szarvasi járásbírószék büntető osztályának jelenlegi vezetője egy fenyítő tárgyalás alkalmával 5 forint ügyvédi költséget állapított meg a panaszos fél képviselőjének azon szóbeli s a tárgyalási jegyzőkönyv vezetőjének sub rosa mondott indoklással, hogy azért állapítja meg ilyen szokatlanul csekély összegben a költséget, mert az ügyvédek nagyon sokat pereskednek. [?]

— **Jótevény alapítvány.** Özv. Kvacala Jánosné, a szarvasi rom. kath. iskola szegény sorsú de szorgalmas tanuló felsegélyezésére ötszáz forintos alapítványt tett.

— **Az albirói állásra** 17 pályázó akadt, köztük két ügyvéd, albiró, ki áthelyezést kért és 14 bírósági aljegyző. A pályázati körvények már feltenjlesztettek az igazságügyminiszter elé. — Kívánatos lenne, ha a kinevezés minél előbb megtörténne, mivel a jelenleg működő két bíró csak a legnagyobb erő megfeszítéssel képes bírói funkciókat végezni, az ügyforgalom szokatlan emelkedése miatt.

— **Körvadászat.** A kákai társulat e hó 21-én rendezett körvadászata szépen sikerült. Gyönyörű őszi verőfényes idő kedvezett a vadászoknak, kik reggel 9 órakor gyülekeztek a társulat tulajdonát képező tanya épületjébe. A vadászatot Boros Pál rendezte, ő osztotta be a vadászokat és hajtókat az egyes körökbe, a hová ugyancsak szép számmal szorultak be a nyulak. — A vadászat eredménye 209 nyul volt. Este a gazda kör helyiségében bankettre gyűltek össze a Nimródfiák. Az első tosztot P. Dani főjegyző mondta Szarvas intelligenciájára Benka Gyula nagy figyelemmel hallgatott beszédében Szarvas muljáról s annak lakosairól emlékezett meg. Nagy hatást keltett Szirmai plebánus toszta. A kitünő szónokékes szavakban élte Gróf B. o. l. z. a Gézát. Majd ismét Benka Gyula beszélt, Kis Mihályra üritvén polárat. A társaság vidám zene és ének mellett tizenegy óráig volt együtt.

— **Csoda bogár.** — 1892. d. k. év. — Tisztelem és tudósítom. Önt Bukovinszky tanító ur aról hogy a Rák Andrásh gyermekéi én elébe fognak járni és hogy peesét nélkül van ezen kis írásom azon netünőgyön mert mert az nincs idekint Én mint tanító Németi István. Makam keze írásával Bizonyítom folyó hó 21. dikén irtam Endrődön.

— **Lámpa — hiány.** Az úgynevezett kórház utcán, hol az izi, templom és iskola továbbá egy evangélikus iskola is van, egyetlen lámpa nincs. Mikor a gyermekek az iskolából hazajönnek, már sötét van, hát mikor az esteli istentisztelet bevégeződik a templomban, milyen sötétségben kell a templomból jöveknék az utcán botorkálni. Talán akadna még a város kaszájában a nyi, hogy ebben az utcában is felállítanának néhány lámpát.

— **A csabai népbank — fizet!** Azt lehet mondani, hogy veszett fejszének a nyele kerül meg. A csüdbé jutott csabai népbank csüdválasztmányja legutobb tartott ülésében elhatározta, hogy január 1-én a csüdtömögből a hitelezőknek és betevőknek követelésük fejében tíz százalékot fizet ki. Ha esetleg még szaporodna a tömeg, az később fog szétosztatni.

— **Az önkéntes tűzoltóegylet szolgálati szabályzata** már kikérült a saját alól s azok minden vasárnap délután 2—3 óra közt ki osztatnak a jelenkező működő tagoknak. Ugyanekkor átvehetők a szivattyus bal-tak is, a város házában levő gazdaszobában.

— **Ezüst pénzek beváltása.** Az eddig forgalomban levő ezüstpénzek: tallérok, laltallérok, huszasok, a korona érték behozatalával a f. évi. december hó 31-ig maradnak forgalomban. Az adóhivatal tehát az év végéig fizetés képen, vagy kicserélésre elfogadja a régi ezüst pénzeket, azontúl pedig csakis suly szerinti ércértékük szerint értékesíthetők.

— **Fogyasztási adóberlet.** Szent-András község fogyasztási adó berlete: 7267 firtal, Őcsödé: 10085 forint és 47 krral, Kondorosé: 381 firtal a pénzügyminiter által jóváhagyattak.

— **Kaszinói estély.** Az első kaszinói estély f. hó 17-én fog megtartatni. A kaszinói tagok részére külön meghívók nem lesznek kibocsátva s minden tag jogosított vendégeket vinni. Bolépti díj: 50 kr.

— **Fogorvos.** Kovács J. Budapestről ki már több-

ször működött városunkban ismét megérkezett. Bátorodik a n. é. közönséget, kik fogbjában szenvednek, figyelmeztetni, hogy minél előbb szíveskedjenek felkeresni, mert csak rövid ideig fog itt tartózkodni. Lakásom „Bányai“ vendéglőben.

Ritka nagy termés. Az imént befejezett répatakarulás alkalmával, daczára hogy sok volt a panasza a nyár igen kedvezőtlen, aszályos időjárása miatt, mely a répafejlődést megakasztotta, mégis sok felé olyan rengeteg répa termések mutatattak fel, a melyek már csoda számba is mehetnek. Így az oberdorfi fajból Pámer osli postamesternél 688 métermázsa, Nagy István szent-miklósi tiszrtartónál 697 métermázsa termett katasztrális holdankint, olajbogyóalaku répa Klein Ignác ongai bérgazdaságában 726 métermázsa Stégh Henriknél Ó-Kéren 862 métermázsa 52 kiló takarult kasztrális holdankint. Mamuth répa pedig többek közt báró Wesselényi szibói uradalmában 790 métermázsa. Betegh Gergelynél pedig Soósmözön 1218 métermázsa termett katasztrális holdon! A mostoha nyár után ezek mindenesetre phao:meális hozamok, az okok pedig ott rejlenek hogy a kedvezőtlen időjárást ellensúlyozta egyrészt a jó kezelés de főleg az igen jeles répamag mely az elmondott esetekben is Mauthner Ödön bndapesti magkereskedőtől került. A talajok hol a rengeteg termések takarultak, többnyire homokos anyag szerkezetűek, Sósmezőn hol egy holdon majdnem 1300 métermázsa termett, a talaj agyagos volt, kevés szamosi iszappal.

Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ november 13-iki száma 22 képpel, s a következő tartalommal jelent meg „Az állami számvevőszék és első elnöke.“ (Gajzágó Salamon arczképpel.) — „Eltűnt úszó.“ Német néprömanéz. Fordította Szász Béla. — „Végig az országon.“ Költemény Zempléni Árpádtól. (Szánthay István rajzával.) — „A király futása“ Elbeszélés. Irta Baksay Sándor. — „Az erdélyi színészet százéves jubileuma.“ [Id. br. Vesselényi Miklós és gr. Bánffy György arczképpel.] — „Egy neveléses tragédia.“ Angolból ford. ifj. Szász Béla. — „A milliárdosok.“ — A görög királyi pár ezüst lakodalma. [György görög király és neje, Olga királyné arczképpel.] — „A magyar színészet kolozsvári ünnepe.“ A kolozsvári nemzeti színház képpel Cserna Károlytól és nyolcz képpel az erdélyi színészet jubileuma alkalmából rendezett díszelőadásról.] — „Magyar festők újabb művei“ [4 képpel: „Napkelte“ Tölgyessy Arthurtól, „Czigány leány“ és „Komoly kérdés“ Aggházy Gynlától, „Őszi alkony“ Mesterházy Kálmántól.] — „Olga württembergi királyné“ [Arczképpel.] — „Harrison Benjamins.“ [Arczképpel.] — „A kholera Hamburgban és Budapesten.“ (Két képpel: Utasok és podgyászuk orvosi megvizsgálása a budapesti és hamburgi indóházban.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok.

Felelős szerkesztő: Laptulajdonos: STEINBÉLA. SZIKES ANTAL

459—1892 vég. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a szarvasi kir. járásbírósnak 1892 évi 3842 számú végzésével Dr. Lengyel Sándor ügyvéd által képviselt Lestyán Pál goda felperes részére Ráczy Rochusné alperes ellen 250 frt kr. követelés és jár. erejéig elrendeit kiel. vajtás folytán alperestől lefoglalt 800 frt krra becsült ingóságokra, a szarvasi kir. járásbírószék 4103 számú végzéssel az arverés elrendeltétvén, annak s az összes felülfoglaltatók követelése erejéig is a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Szarvasi határban Lestyán goda berényi út melletti tanyán leendő megtartására határidőül 1892 évi december hó 2 ik napján délelőt 9 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt Egy W. N. Nikolson féle 8 löerejű gőzkazán és cseplő gép és egyéb ingóságok a legtöbhet igézőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megezdéseig alóirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján függesztését követő naptól számítatik. Köt Szarvason 1892-ik november 18 ik napján.

TERRAI LÁSZLÓ kir. bírósági végrehajtó.

1441/1892. kb.

Békésvármegye közig. bizottságától.

Hirdetmény.

Az Öcsöd község piacterének kibővítéséhez véglegesen elfoglalandó területekre nézve az Öcsöd községe által készített kisajátítási terv s összeírás alapján a kisajátítási eljárás a nagyméltóságú kereskedelemügyi mkir. minister úr. 71534/I sz. rendeletével elrendeltetvén s ennek folytán az 1881. XLI. tcz. 33. §-ában jelzett bizottság meg alakittatván erről az érdekeltek a hivatolt tcz. 34§ a értelmében oly megjegyzéssel értesítettnek, hogy a kiküldött bizottság működését f. év december hó 19-én d. e. 9 órakor Öcsöd község község-házánál kezdi meg s hogy a tárgyalásnál, azok kik a kisajátítási terv s összeírás ellen, melyek Öcsöd község előljáróságánál a tárgyalást megelőző 15 nap alatt megtekinthetők, igényeket óhajtanak érvényesíteni, annyal is inkább megjelenjenek mert a bizottság a terv és összeírás valamint az 1881. XLI. §. 36 b.) pontja alapján a meg nem jelenő érdekeltek részére felajánlott kisajátítási ár tekintetében akkor is érdemileg fog határozni, ha e tárgyaláson senki sem jelenik meg.

Békésvárm. közig. bizottsága
Gyula, 1892. november 16

Tallián Béla,
főispán elnök.

Máriazell Gyomercseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, néhfűszertelen és álóidőszakon ismertek házi és mezei.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngyös, hátsó térdvel, felújítás, savanyú felbőgös, hasmenés, gyomorfű, felesleges nyálkiválasztás, árgóság, undor és hányás, gyomorgöngyös súdítás.

Hasznos gyógyszernek bizonyult iszapjánál a megnyitlen ez a gyomortól származott, gyomortólterhelés: ételakkal, italakkal, pillalakkal, májakkal és hamorvóakkal.

Emellett hasznos a Máriazell gyomercseppek évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit csak meg az a bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg 4 a 70 kr.

C. Brády

Szarvason: Bugyis Andor, K.Szt.-Mártonban: Szalárdy Károly gyógyszerárban.

Hirdetés. A molnár utcában levő 268 számú házam hasznóberbe, esetleg örökáron is elad. Értekezhetni: özv. Rohoska Pálnéval. Szarvason.

Conac-quint-kivonat

Védjegy a cognac-punt kiv. számára.

Kittinő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom a jónak bizonyult különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítési utasítás ingyen mellékeltek. Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Spiritusz megtakarítás

Érhető el felülmúlhatlan palinka-erősítő-kivonat által ez az italoknak kellemes, erőteljes ízét ad és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600-1000 literre) használati utasítással együtt.

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi essenciát, rum, szilvapalinka, törköly, fűkeserű, valamint a létező likörök, szeszitalok ecet és borczeczet készítésére felülmúlhatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékeltek.

Arjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezeskedem vállalom

Pollák Károly Fülöp

essenzia-különlegességek gyára PRÁGA-ban.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

Petroleum főraktár

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy az őszi idény beálltával szerencsés voltár egy oly petroleum beszerzéshez jutni a mely áru, az eddig drágán beszerzett

császár petroleumot
ugy minőségben mint árban pótolja

a „KORONA“ petroleum

Bátorkodom tehát a n. é. vevő közönség szives figyelmét az alatt jelzett előnyös petroleum árakra felhívni s b megrendelésükért esedezni.

Tisztelettel:

Réthy Sándor.

Korona petroleum 1 liter — 18 krajczár.

Szalón „ 1 „ — 16 „

Belföldi „ 1 „ — 15 „

Hordóvételnél fél forint engedmény 20 százalék gönygysúly engedménnyel házhoz szállítva.

S Z A R V A S O N

SZIKES ANTAL könyvnyomdája

S Z A R V A S O N.

ELVÁLLAL MINDEN A KÖNYVNYOMDÁSZAT KÖRÉBE VÁGÓ MUNKÁKAT, ÚGYMINT

DI-ZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK,

ELJEGYZÉSI ÉS ESKETÉSI KÁRTYÁK IZLÉSES MEGHÍVÓK ÉS TÁNCZRENDEK SZINES NYOMÁS VAGY ARANYOZÁSSAL

ÉTLAPOK, VÁROSI ÉSKÖZSÉG H VATALOS NYOMTATVÁNYOK,

JEGYZÉKEK CZIM-, ASZTALI- és NÉVJEGYEK, GYÁSZLAPOK KIMUTATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK tb

Ugyitt egy jó házból való fiú tanoncznak felvétetik.

Minden hazai hirlapra és regényre előfizetés elfogadtatik.

Nyomatott Szarvason, a kiadó tulajdonos Szikes Antal könyvnyomdában 1892